

Warszawa, 08.08.22

Prof. dr hab. n. med. Katarzyna Kucharska
Instytut Psychologii
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Recenzja

dorobku dr Marcina Jaracza w postępowaniu habilitacyjnym

oraz ocena, czy spełnia on kryteria

określone w art. 219 *Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*

1. Informacje wstępne o Habilitancie i materiale przedłożonym do oceny str. 2
2. Recenzja i ocena osiągnięcia naukowego str. 3
o którym mówi art. 219 ust. 1 pkt 2 *Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*
3. Recenzja i ocena aktywności naukowej str. 8
o którym mówi art. 219 ust. 1 pkt 3 *Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*
4. Konkluzja końcowa str. 11

1. INFORMACJE WSTĘPNE O HABILITANCIE I MATERIALE PRZEDŁOŻONYM DO OCENY

Habilitant

Dr Marcin Jaracz uzyskał tytuł magistra psychologii w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w 2006 roku, a stopień doktora nauk medycznych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu w 2010 za obronę pracy doktorskiej zatytułowanej „Procesy decyzyjne, dysfunkcje poznawcze i temperament w schizofrenii i chorobie afektywnej dwubiegunowej”.

Ponadto, uzyskał dyplom specjalisty w dziedzinie psychologii klinicznej w Centrum Egzaminów Medycznych w 2016.

W okresie 2006-2013 był zatrudniony w Katedrze Neuropsychologii Klinicznej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu na etacie asystenta, a od 2013 kontynuuje zatrudnienie w Katedrze Neuropsychologii Klinicznej na etacie adiunkta.

Tym samym warunki formalne określone w art. 219 ust. 1 *Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* zostały spełnione – posiada stopień doktora oraz wykazał się aktywnością naukową w więcej niż jednej uczelni. W recenzji ocenię, czy zgłoszone osiągnięcie stanowi *znaczny wkład* w rozwój dyscypliny, a aktywność naukowa jest *istotna* (zgodnie z – odpowiednio – pkt 2 i 3 ust. 1 art. 219 *Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*).

Materiał przedłożony do oceny

Formułując niniejszą recenzję i ocenę oparłam się na:

(1) Materiałach przekazanych przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

W szczególności były to:

(1.1) wykaz osiągnięć naukowych stanowiących znaczny wkład w rozwój w dziedzinie nauki medycznej i nauki o zdrowiu w dyscyplinie - nauki o zdrowiu;

(1.2) autoreferat;

(1.3) zestaw czterech artykułów składających się na osiągnięcie naukowe oraz wybranych pozostałych artykułów Habilitanta;

(1.4) zestaw oświadczeń o wkładzie współautorów w zgłoszone publikacje;

(1.5) wykaz publikacji przygotowanych przez Bibliotekę Medyczną Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Bydgoszczy;

(2) Materiałach ogólnie dostępnych w internecie i bibliotekach.

Osiągnięcie

Jako osiągnięcie naukowe, o którym mówi art. 219 ust. 1 pkt 2 *Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, dr Marcin Jaracz przedstawił cykl czterech publikacji powiązanych tematycznie pt. „Funkcjonalne znaczenie temperamentów afektywnych w kontekście predyspozycji zawodowych”

Składają się na nie następujące prace:

- I. Jaracz M, Paciorek P, Bucinski A, Borkowska A. Affective temperament and executive functions in emergency medicine professionals. *Journal of Affective Disorders*. 2014, 168: 192-6; IF=3.383; MNiSW=35
- II. Jaracz M, Rosiak I, Bertrand-Bucinska A, Jaskulski M, Nieżurawska A., Borkowska A. Affective temperament, job stress and professional burnout in nurses and civil servants. *PLOS One*. 2017, 12(6), e0176698 IF=2.766; MNiSW=40
- III. Jaracz M, Borkowska A. Creativity and Affective Temperament in Artistic and Non-artistic Students: Different Temperaments are Related to Different Aspects of Creativity. *Journal of Creative Behavior*. 2020, 54, 4: 975-984; MNiSW=70, IF za 2019 2,661
- IV. Jaracz M., Białczyk K., Szwed M., Ochociński A., Jaracz K., Borkowska A. Contributions of Affective Temperament Traits to Professional Choice: Evidence from the Study of Firefighters, Musicians, Athletes, Bank Managers, Nurses and Paramedics. *Psychology Research and Behavior Management*. 2021, 14: 827-834 IF=2.945; MNiSW=100

2. RECENZJA I OCENA OSIĄGNIĘCIA NAUKOWEGO

o którym mówi art. 219 ust. 1 pkt 2 *Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*

Wszystkie artykuły wchodzące w skład cyklu zostały opublikowane w czasopismach z listy JCR, przy czym *Impact Factor* i pozycję czasopisma, w jakich zostały opublikowane wszystkie artykuły cyklu, można uznać za znaczące w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w szczególności psychologii i psychiatrii.

We wszystkich prezentowanych artykułach Habilitant jest pierwszym autorem, a zgodnie z opisem wkładu – udokumentowanym oświadczeniami współautorów – pełnił kluczową rolę w powstawaniu tekstów.

Biorąc powyższe pod uwagę można uznać, że wkład Habilitanta w artykuły wieloautorskie wchodzące w skład cyklu jest kluczowy. Po rozstrzygnięciu kwestii autorskich, pozostaje

zatem do rozstrzygnięcia kwestia jakości tekstów i związanej z nią oceny, czy stanowią one istotny wkład do psychologii/psychiatrii.

Poniżej omówię cały cykl oraz poszczególne artykuły wchodzące w jego skład.

Wskazane cztery artykuły tworzą spójny cykl poświęcony ocenie nasilenia temperamentów afektywnych w badanych grupach zawodowych, bądź studenckich oraz ocenie związku pomiędzy temperamentami afektywnymi, różnymi wyznacznikami predyspozycji zawodowych, lub przystosowania do miejsca pracy.

Habilitant w ww. cyklu prac sformułował następujące cele badawcze:

- ocena nasilenia temperamentów afektywnych w badanych grupach zawodowych, bądź studenckich
- ocena związku pomiędzy temperamentami afektywnymi, różnymi wyznacznikami predyspozycji zawodowych, lub przystosowania do miejsca pracy:
 - a/. funkcjonowaniem poznawczym
 - b/. odczuwanym stresem i poziomem wypalenia zawodowego
 - c/. poziomem kreatywności.

Powyższe cele były realizowane poprzez weryfikację niżej wymienionych hipotez.

a/. Zawody związane z podejmowaniem decyzji obciążonych wysokim ryzykiem i koniecznością sprawnego działania pod presją czasową – ratownicy medyczni, strażacy, pracownicy sektora bankowego i sportowcy przejawiają wyższe nasilenie temperamentu hipertymicznego w porównaniu do pozostałych grup zawodowych;

b/. Pielęgniarki przejawiają wyższy, w porównaniu do pozostałych grup zawodowych, poziom temperamentu lękowego i depresyjnego;

c/. Artyści przejawiają wyższy poziom temperamentu cyklotymicznego w porównaniu do pozostałych grup zawodowych;

d/. Występują zależności pomiędzy nasileniem temperamentów afektywnych, a wyznacznikami predyspozycji zawodowych i przystosowania do pracy:

- nasilenie temperamentu hipertymicznego jest pozytywnie związane ze sprawnością funkcji poznawczych, natomiast nasilenie pozostałych temperamentów – z gorszym funkcjonowaniem poznawczym;
- nasilenie temperamentu depresyjnego, cyklotymicznego, drażliwego i lękowego wiąże się z silniejszym odczuwaniem stresu zawodowego oraz wyższym nasileniem wypalenia zawodowego;

- nasilenie temperamentu cyklotymicznego i hipertymicznego wiąże się z wyższym poziomem różnych wymiarów kreatywności.

W badaniach Habilitanta wzięło udział 9 grup badanych: 1) 75 ratowników medycznych i lekarzy (praca I i IV); 2) 100 urzędników państwowych (praca II); 3) 90 strażaków (praca IV); 4) 197 pracowników sektora bankowego (praca IV); 5) 80 sportowców (praca IV); 6) 100 pielęgniarzy i pielęgniarek (praca II i IV); 7) 198 zawodowych muzyków (praca IV); 8) 39 studentów kierunków artystycznych (praca III) i 8) 51 studentów kierunków nieartystycznych (praca III).

W czwartej, piątej i siódmej grupie zawodowej uzyskano prawidłowy rozkład płci badanych.

W badaniu zastosowano głównie standaryzowane i walidowane metody badawcze.

W pracach od I-IV Habilitant zastosował polską adaptację 110-punktowego kwestionariusza samooceny temperamentu afektywnego (TEMPS-A), w pracy I zostały zastosowane dobrze znane w literaturze badań testy do oceny funkcji poznawczych: Test łączenia punktów (ang. *Trail Making Test*, TMT), części A i B oraz Test Stroopa (ang. *Stroop Color Word Interference Test*). W pracy II również zastosowano popularny w problematyce wypalenia zawodowego Kwestionariusz do mierzenia odczuć zawodowych C. Maslach w polskiej wersji skali w adaptacji Pasikowskiego (2009). W artykule III w ocenie kreatywności zastosowano Berlińską Skalę Inteligencji (Berlin Intelligenzstruktur-Test – BIS-4) oraz Barron-Welsh Art Scale (BWAS)-zrewidowaną wersję skali BWAS, które były wcześniej używane w badaniach na polskich populacjach.

Prace wchodzące w skład omawianego osiągnięcia naukowego stanowią wkład w poszukiwanie funkcjonalnych aspektów temperamentów afektywnych. W cyklu prac dokonano oceny różnic w temperamentach afektywnych badanych grup zawodowych.

Pozwoliło to na wskazanie temperamentów, które są dominujące w badanych grupach zawodowych.

Ogniwem łączącym prace (I-III) była ocena analiz korelacji pomiędzy wymiarami temperamentu afektywnego, a wyznacznikami predyspozycji zawodowych takich, jak funkcjonowanie poznawcze i kreatywność, a także adaptacji do pracy pod postacią odczuwanego stresu i objawów wypalenia zawodowego.

W artykule I przeprowadzonym w grupie ratowników medycznych wykazano dominację temperamentu hipertymicznego, który pozostawał w związku z lepszym funkcjonowaniem poznawczym.

Natomiast, temperamenty depresyjny, cyklotymiczny i lękowy cechowało gorsze funkcjonowanie poznawcze. Te interesujące wyniki potwierdzają tezę, iż posiadanie temperamentu hipertymicznego jest kluczową predyspozycją w zawodach wymagających wysokiej skuteczności w pracy pod presją czasową.

Niewątpliwie ograniczeniami tego badania była stosunkowo mała próba oraz nieprawidłowy rozkład płci badanych z dominacją kobiet, który nie pozwolił na uzyskanie rzetelnych wyników t.j. różnic między płcią badanych.

Artykuł II został opublikowany w oparciu o badania przeprowadzone na próbie 200 uczestników, również z nieprawidłowym rozkładem płci badanych, z dominacją kobiet.

W grupie pielęgniarek i pielęgniarzy w porównaniu z grupą urzędników państwowych zaobserwowano większe rozpowszechnienie temperamentu cyklotymicznego i lękowego. Ponadto, nasilenie tych temperamentów korelowało dodatnio z ogólnym wynikiem w kwestionariuszu mierzącym stres związany z pracą. W grupie urzędników państwowych nie zaobserwowano związków pomiędzy temperamentem afektywnym a wynikami w kwestionariuszu wypalenia zawodowego oraz kwestionariuszu mierzącym stres związany z pracą. Niewątpliwie dużym atutem tej pracy jest analiza regresji z ogólnym wynikiem w kwestionariuszu wypalenia zawodowego jako zmienną zależną, a także temperamentem lękowym, poziomem stresu, wiekiem, płcią i stażem pracy jako jej predyktorami. Wykazano, że istotnymi predyktorami poziomu wypalenia zawodowego były temperament cyklotymiczny, wynik w skali mierzącej stres związany z pracą, oraz poziom wykształcenia, podczas gdy wiek, płeć i nasilenie temperamentu lękowego nie osiągnęły poziomu istotności statystycznej (praca II).

Wyniki tej pracy mają niewątpliwie implikacje praktyczne takie jak m.in. programy zarządzania stresem w grupie personelu pielęgniarskiego celem prewencji wypalenia zawodowego. Autorzy opisali również ograniczenia pracy związane m.in z heterogennością badanych grup oraz poprzecznym charakterem badania.

Artykuł ten oceniam wysoko. Jest to dobrze, spójnie i przekonująco przeprowadzona analiza wielu zmiennych.

Nowatorskość artykułu III polegała na ocenie związku między temperamentem afektywnym a kreatywnością badaną za pomocą baterii BWAS, umożliwiającej analizę szerokiej gamy zmiennych takich jak: kreatywność werbalna, wizualna oraz numeryczna w grupach studentów kierunków artystycznych i nieartystycznych.

Studenci kierunków artystycznych uzyskali wyższe wyniki we wszystkich testach badających kreatywność, w porównaniu do studentów kierunków nieartystycznych.

Dotyczyło to kreatywności werbalnej, wizualnej oraz numerycznej, a także sumarycznego wyniku w zadaniach zaczerpniętych z Berlińskiej Skali Inteligencji. Wykazano także dodatnią korelację pomiędzy poziomem kreatywności werbalnej, wizualnej i numerycznej, sumarycznym wynikiem w zadaniach ze skali BIS, a wykształceniem rodziców (praca III).

W ostatnim artykule omawianego cyklu prac, tak jak w poprzednich pracach, Habilitant zastosował polską adaptację 110-punktowego kwestionariusza samooceny temperamentu afektywnego (TEMPS-A) we wszystkich grupach zawodowych tj. u 759 uczestników.

Jest to przekonująco przeprowadzone rozumowanie teoretyczne na temat specyfiki temperamentów afektywnych w poszczególnych grupach, poparte empirycznie na dużej badanej próbie.

Podsumowując, w zestawieniu wyżej omawianych artykułów zostały uzasadniane teoretycznie i dowiedzione empirycznie hipotezy o związku pomiędzy temperamentami afektywnymi, różnymi wyznacznikami predyspozycji zawodowych a funkcjonowaniem poznawczym, odczuwanym stresem, wypaleniem zawodowym i poziomem kreatywności.

W artykułach pojawiają się również implikacje praktyczne wyników uzyskanych badań, zwłaszcza dla potrzeb psychologii pracy. Niewątpliwie, znajomość cech osób wykonujących różne zawody może być użyteczna w rekrutacji i zarządzaniu pracownikami. Poszczególne temperamente afektywne wiążą się z różną strukturą potrzeb w środowisku pracy oraz sposobów motywacji pracowników.

W pracach Pana dr Jaracza często przewijają się odniesienia do potencjalnego związku temperamentów afektywnych z ryzykiem wystąpienia zaburzeń psychicznych. Habilitant uważa, iż wiedza na temat temperamentu osób wykonujących różne zawody może pomóc w prognozie zagrożeń dla zdrowia psychicznego osób wykonujących różne zawody.

W przeglądzie literatury badań temperament cyklotymiczny wiąże się z predyspozycją do choroby afektywnej dwubiegunowej typu drugiego (CHAD II), a także występowania w jej przebiegu zachowań impulsywnych i samobójczych (Hantouche et al. 1998). Ponadto, Habilitant empirycznie potwierdził związek między temperamentem cyklotymicznym a zwiększoną kreatywnością w grupie studentów kierunków artystycznych.

Natomiast w ramach czterech przedstawionych projektów nie zostały wykonane badania bezpośrednio weryfikujące związek temperamentu afektywnego z CHAD pomimo częstych odwołań. Być może dalszą inspiracją badawczą mogłyby być badania genetyczne poszukujące związku temperamentów afektywnych z polimorfizmami genów CHAD.

Ponadto, w artykułach opis badanych grup wydaje się niedostateczny. Brakuje informacji, czy zrekrutowane osoby miały w wywiadzie epizod depresyjny czy hipomaniakalny oraz informacji czy wywiad rodzinny jest obciążony genetycznie zaburzeniami afektywnymi.

Warto byłoby również przyrzeć się regulacji emocji, impulsywności oraz zachowaniom autodestrukcyjnym w zależności od rodzaju temperamentu afektywnego.

Niewątpliwie ograniczeniem badania były stosunkowo małe próby oraz nieprawidłowy rozkład płci badanych.

Reasumując cykl artykułów wskazanych przez Habilitanta jako (główne) osiągnięcie naukowe bez wątpliwości można uznać za znaczny wkład w rozwój dyscypliny.

Można nawet powiedzieć więcej – to modelowy wkład do dyscypliny nauk o zdrowiu, jakiego można oczekiwać od osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego. Na ową modelowość składa się: (a) sumarycznie niewielka liczba tekstów, ale (b) tekstów tworzących rzeczywisty tematyczny cykl, (c) dotyczących ważnych, dotąd nierozstrzygniętych problemów badawczych, (d) opublikowanych w czasopismach wiodących w danym obszarze, zatem będących wyraźnym głosem w aktualnych dyskusjach na najważniejszych forach naukowych (e) opublikowanych w zespołach współautorskich, czasem bardzo dużych, w których to jednak Habilitant jest liderem tworzącym owe zespoły.

3. RECENZJA I OCENA AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ

o którym mówi art. 219 ust. 1 pkt 3 *Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*

Sumaryczny Impact Factor publikacji Habilitanta wynosi około 24,210.

Liczba cytowań publikacji Dr Jaracza wg Web of Science to 102 cytowania a bez autocytowań - 96

Indeks Hirscha wg Web of Science wyniósł 7.

Łączna wartość punktacji KBN/MNiSz wyniosła 574.

Dr Marcin Jaracz jest autorem i współautorem 9 rozdziałów w monografiach zbiorowych (5 po doktoracie) oraz 25 artykułów (w tym 7 przed doktoratem).

Widać wyraźną pozytywną tendencję rozwojową – pierwsze artykuły były publikowane głównie w czasopiśmie polskich, bez *Impact Factor*.

W latach 2013-2021 były publikowane artykuły z *Impact Factor*.

Większość tych artykułów sytuuje się w obszarze psychiatrii i psychologii stresu, oraz psychologii klinicznej. Są to zwykle artykuły empiryczne.

Dr Marcin Jaracz wziął udział w 23 (6 po doktoracie) konferencjach i sympozjach polskich i 9 (jeden po doktoracie) międzynarodowych.

Habilitant ma również doświadczenie organizacyjne będąc członkiem komitetu organizacyjnego dwóch krajowych konferencji naukowych: III Międzynarodowa Konferencja Naukowo – Szkoleniowa pt. „Europejski Wymiar Nauk o Zdrowiu”, Bydgoszcz, 10-11.05.2018 oraz Neuropsychiatria i Neuropsychologia w Medycynie Bydgoszcz, 7-8 kwietnia 2011.

Brał udział jako wykonawca w wielu projektach naukowych **finansowanych w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych:**

- 2004-2006 KBN 2P05B 12326 „Zaburzenia funkcji poznawczych w schizofrenii i chorobie afektywnej dwubiegunowej w aspekcie genetyczno-molekularnym”
- 2005-2007 EUFEST (European Grant First Episode of Schizophrenia Treatment)
- 2006-2008 Grant Pomostowy 552-CM/B „Badania neuropsychologiczne, biochemiczne i genetyczno-molekularne u chorych z patologiczną otyłością”
- 2008- 2011 NN402078234 „Procesy decyzyjne, dysfunkcje poznawcze i temperament w schizofrenii i chorobie afektywnej dwubiegunowej” (grant promotorski).
- 2009-2012 NN402053136 „Dysfunkcje neuropsychologiczne, cechy temperamentu i dwubiegunowości u chorych z patologiczną otyłością w kontekście badań genetyczno-molekularnych”
- 2011-2013 N N106 086 139 Cechy temperamentu w ujęciu Regulacyjnej Teorii Temperamentu: związek z zaburzeniami psychicznymi i ich genetycznym podłożem (wykonawca)
- Grant KBN NN 402053136 „Badania neuropsychologiczne dysfunkcji kory czołowej mózgu cech temperamentu i dwubiegunowości u chorych z otyłością w kontekście badań genetyczno-molekularnych”

- Grant KBN 2004-2006 KBN 2P05B 12326 „Zaburzenia funkcji poznawczych w schizofrenii i chorobie afektywnej dwubiegunowej w aspekcie genetyczno-molekularnym” 2006-2008

Realizował też grant MNiSW na badania własne MN-2/WNoZ/2016 „Kreatywność, temperament afektywny i cechy schizotypii wśród studentów kierunków artystycznych i nieartystycznych”.

Za swoją działalność naukową w latach 2015, 2017 oraz 2019 Habilitant otrzymał zespołowe nagrody Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. W roku 2018 otrzymał nagrodę „Top Ten” za aktywność naukową dla najlepiej publikujących naukowców, przyznawaną przez Prorektora ds. Collegium Medicum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Na szczególną uwagę zasługuje współpraca Habilitanta w ramach umowy o współpracy naukowej między Katedrą Neuropsychologii Klinicznej UMK, Collegium Medicum w Bydgoszczy a Cognitive Neuroscience Laboratory Boston VA Medical Center, Harvard Medical School W Bostonie, USA. W ramach tej współpracy był zaangażowany w organizację czterech wspólnych seminariów naukowych i wykładów prowadzonych przez prof. Margaret Niznikiewicz, Ph.D, Associate Professor in Psychiatry, Harvard Medical School Director, Cognitive Neuroscience Laboratory at Boston VA Healthcare System, Brockton and Beth Israel Deaconess Hospital, Boston, które odbyły się w Bydgoszczy.

Warto zauważyć, iż Pan dr Jaracz w trakcie pracy na stanowisku adiunkta w Katedrze Neuropsychologii Klinicznej UMK współpracował z przedstawicielami otoczenia społecznego i gospodarczego.

W 2014 roku brał udział w przygotowaniu wniosku o sfinansowanie w ramach programu STRATEGMED projektu *Zintegrowany system narzędzi do diagnostyki i telerehabilitacji schorzeń narządów zmysłów (słuchu, wzroku, mowy, równowagi, powonienia)*. Projekt był przygotowany w ramach konsorcjum naukowego, w skład którego, oprócz Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, weszły: Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu, Wydział Inżynierii Materiałowej Politechniki Warszawskiej, Katedra I Klinika Okulistyki Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego oraz jako przedstawiciele otoczenia gospodarczego - Centrum Słuchu i Mowy, Sp. Z o.o. oraz Greenfusion, Sp. Z.o.o.

Celem projektu było opracowanie i wdrożenie do praktyki klinicznej na terenie całego kraju wielofunkcyjnego urządzenia diagnostyczno-telerehabilitacyjnego, które umożliwiłoby upowszechnienie i poprawę dostępu do profilaktyki i diagnostyki zaburzeń narządów zmysłów, a także ich leczenia i rehabilitacji.

Podsumowując stwierdzam, iż **dr Marcin Jaracz wykazuje się istotną aktywnością naukową zarówno na forum krajowym, jak i międzynarodowym.**

4. KONKLUZJA KOŃCOWA

Na podstawie przeprowadzonej powyżej analizy stwierdzam, że dorobek dr Marcina Jaracza uzyskany po otrzymaniu stopnia naukowego doktora, **spełnia kryteria** określone w art. 219 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*. W szczególności przedstawiony cykl artykułów **stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o zdrowiu**. Tym samym wnioskuję o dopuszczenie dr Marcina Jaracza do dalszych kroków postępowania habilitacyjnego w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu.

Prof dr hab. n. med. Katarzyna Kucharska
specjalista psychiatra
-3473463-